



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 24.5.2011
COM(2011) 289 τελικό

2011/0136 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορφανών έργων

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SEC(2011) 615 τελικό}

{SEC(2011) 616 τελικό}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Για τη διάθεση στο κοινό έργων που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας μέσω διαδικτυακής ψηφιακής βιβλιοθήκης ή αρχείου απαιτείται η προηγούμενη έκδοση αδειών. Όταν είναι αδύνατη η ταυτοποίηση ή ο εντοπισμός του προσώπου που έχει την κυριότητα των εν λόγω δικαιωμάτων, τα σχετικά έργα ονομάζονται ορφανά έργα. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατόν να εξασφαλιστούν οι απαραίτητες άδειες για τη διάθεση των έργων στο διαδίκτυο. Οι βιβλιοθήκες ή άλλοι οργανισμοί που διαθέτουν έργα στο κοινό μέσω διαδικτύου χωρίς να διαθέτουν άδεια εκτίθενται σε κίνδυνο παραβίασης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Κύριος στόχος της παρούσας πρότασης είναι η δημιουργία ενός νομικού πλαισίου για την εξασφάλιση της νόμιμης, διασυνοριακής διαδικτυακής πρόσβασης σε ορφανά έργα που περιλαμβάνονται σε διαδικτυακές ψηφιακές βιβλιοθήκες ή αρχεία υπό τη διαχείριση διαφόρων οργανισμών που προσδιορίζονται στην παρούσα πρόταση, όταν τα εν λόγω ορφανά έργα χρησιμοποιούνται για την επίτευξη της αποστολής δημοσίου συμφέροντος των ανωτέρω οργανισμών. Στα έργα αυτά συγκαταλέγονται έργα που δημοσιεύονται με τη μορφή βιβλίων, επιστημονικών περιοδικών, εφημερίδων, περιοδικών ή άλλων γραπτών κειμένων, συμπεριλαμβανομένων και των έργων που είναι ενσωματωμένα σε αυτά, καθώς και οπτικοακουστικά και κινηματογραφικά έργα που περιλαμβάνονται στις συλλογές ιδρυμάτων κινηματογραφικής κληρονομιάς, και ακουστικά, οπτικοακουστικά και κινηματογραφικά έργα που παράχθηκαν από δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς και περιλαμβάνονται στα αρχεία τους. Όσον αφορά τα αρχεία των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και λόγω της ειδικής θέσης τους ως παραγωγών, είναι αναγκαίο να περιοριστούν τα φαινόμενα ορφανών έργων, με την πρόβλεψη οριακής ημερομηνίας για έργα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της πρότασης.

Ο εν λόγω στόχος δύναται να επιτευχθεί μέσω ενός συστήματος αμοιβαίας αναγνώρισης ενός έργου ως ορφανού. Προκειμένου να εξασφαλίσουν την αναγνώριση έργων ως «ορφανών», οι βιβλιοθήκες, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα μουσεία ή τα αρχεία, τα ιδρύματα κινηματογραφικής κληρονομιάς και οι δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί υποχρεούνται να πραγματοποιήσουν προηγουμένως επιμελή αναζήτηση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην προτεινόμενη οδηγία, στο κράτος μέλος όπου δημοσιεύθηκε αρχικά το έργο. Αν από την επιμελή αναζήτηση αποδειχθεί το καθεστώς ενός έργου ως «ορφανού», το σχετικό έργο θα θεωρείται ορφανό σε ολόκληρη την ΕΕ, καθιστώντας περιττή τη διενέργεια πολλαπλών επιμελών αναζητήσεων. Σε αυτή τη βάση, θα είναι δυνατή η διάθεση ορφανών έργων στο διαδίκτυο για πολιτιστικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς χωρίς προηγούμενη άδεια, εκτός εάν ο ιδιοκτήτης του έργου θέσει τέλος στο καθεστώς του ως ορφανού.

Ένας περαιτέρω στόχος της παρούσας πρότασης είναι να διασφαλίσει ότι το νομικό πλαίσιο που θα ισχύει για τα ορφανά έργα δεν θα παρακωλύει τη χρήση διευρυμένων συλλογικών αδειών που περιλαμβάνουν έργα που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως ορφανά. Ο ως άνω στόχος δύναται να επιτευχθεί με τον καθορισμό των προϋποθέσεων υπό τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν την έκδοση συλλογικών αδειών που περιλαμβάνουν έργα κατόχων πνευματικών δικαιωμάτων οι οποίοι δεν έχουν συναινέσει ρητώς στην εκπροσώπησή τους από την εταιρεία συλλογικής διαχείρισης και τα οποία ενδέχεται να είναι ορφανά.

Η παρούσα πρωτοβουλία συνεχίζει το έργο της σύστασης της Επιτροπής, του 2006, για την ψηφιακοποίηση και την επιγραμματική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και για την ψηφιακή διαφύλαξη¹. Παρά τη σύσταση, ελάχιστα κράτη μέλη έχουν εφαρμόσει νομοθεσία σχετικά με τα ορφανά έργα. Οι ελάχιστες υφιστάμενες εθνικές λύσεις περιορίζονται από το γεγονός ότι επιτρέπουν τη διαδικτυακή πρόσβαση αποκλειστικά σε πολίτες που διαμένουν εντός των εθνικών συνόρων τους.

Η δημιουργία ενός νομικού πλαισίου που θα διευκολύνει τη διασυνοριακή ψηφιοποίηση και διάδοση ορφανών έργων στην ενιαία αγορά είναι επίσης μία από τις βασικές δράσεις που προσδιορίζονται στο Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη², που αποτελεί μέρος της Στρατηγικής Ευρώπη 2020³.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

• Διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Το 2006, συστάθηκε μια Ομάδα Εμπειρογνομόνων Υψηλού Επιπέδου σχετικά με Ψηφιακές Βιβλιοθήκες, η οποία συγκέντρωσε όλους τους ενδιαφερομένους του τομέα της ψηφιοποίησης και της διαδικτυακής πρόσβασης σε πολιτιστικό υλικό, συμπεριλαμβανομένων των ορφανών έργων⁴. Η Ομάδα ενέκρινε «Τελική Έκθεση για την Ψηφιακή Διατήρηση, τα Ορφανά Έργα και τα Εξαντλημένα Έργα»⁵. Οι εκπρόσωποι βιβλιοθηκών, αρχείων και οι κάτοχοι πνευματικής ιδιοκτησίας υπέγραψαν ένα «Μνημόνιο Συμφωνίας σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές της επιμελούς αναζήτησης για ορφανά έργα»⁶.

Το 2008, με την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής με τίτλο «Τα δικαιώματα δημιουργού στην οικονομία της γνώσης»⁷ ζητήθηκε η γνώμη των ενδιαφερομένων, μεταξύ άλλων και για την αναγκαιότητα περαιτέρω δράσεων όσον αφορά τα ορφανά έργα⁸. Στις 19 Οκτωβρίου 2009, η Επιτροπή ενέκρινε την επακόλουθη ανακοίνωση για τα δικαιώματα δημιουργού στην οικονομία της γνώσης⁹, στην οποία ανακοίνωσε ότι θα προέβαινε σε εκτίμηση αντικτύπου για τον τρόπο αντιμετώπισης των ορφανών έργων στην ΕΕ.

¹ Σύσταση της Επιτροπής 2006/585/EK, της 24ης Αυγούστου 2006, για την ψηφιακοποίηση και την επιγραμματική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και για την ψηφιακή διαφύλαξη (ΕΕ L 236 της 31.8.2006, σελ. 28-30).

² Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη – COM(2010) 245.

³ Ευρώπη 2020: Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη: http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm.

⁴ Απόφαση της Επιτροπής, της 27ης Φεβρουαρίου 2006, για τη συγκρότηση ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου σχετικά με ψηφιακές βιβλιοθήκες (ΕΕ L 63 της 4.3.2006, σ. 25-27). Η ομάδα ανανεώθηκε στη συνέχεια με την απόφαση της Επιτροπής, της 25ης Μαρτίου 2009 (ΕΕ 82 της 28.3.2009, σελ. 9-11).

⁵ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/experts/hleg/index_en.htm.

⁶ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/hleg/orphan/guidelines.pdf.

⁷ COM(2008) 466.

⁸ Οι απαντήσεις στη διαβούλευση είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση:

http://circa.europa.eu/Public/irc/markt/markt_consultations/library?l=/copyright_neighbouring_consultation_copyright&vm=detailed&sb=Title. Βλ. Παράρτημα, Κεφάλαια 1 και 2 για την ανάλυση των απαντήσεων.

⁹ COM(2009) 532.

Στις 26 Οκτωβρίου 2009, η Επιτροπή πραγματοποίησε δημόσια ακρόαση, στην οποία όλοι οι ενδιαφερόμενοι παρουσίασαν τις απόψεις τους σχετικά με τα ορφανά έργα. Στις 10 Νοεμβρίου 2009, η σουηδική Προεδρία και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διοργάνωσαν κοινή ακρόαση σχετικά με τα ορφανά έργα και την πρόσβαση των ατόμων με μειωμένη όραση στα έργα.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2009-2010, οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν διμερείς συναντήσεις με διάφορους ενδιαφερομένους για να συζητήσουν τα σχετικά ζητήματα με περισσότερες λεπτομέρειες.

• Εκτίμηση αντικτύπου

Η εκτίμηση αντικτύπου αναλύει έξι επιλογές: 1) καμία ενέργεια, 2) κανονιστική εξαίρεση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, 3) διευρυμένες συλλογικές άδειες, 4) ειδική άδεια για τα ορφανά έργα που χορηγείται από εταιρείες συλλογικής διαχείρισης, 5) ειδική άδεια για τα ορφανά έργα που χορηγείται από δημόσιο φορέα, και 6) αμοιβαία αναγνώριση των εθνικών λύσεων που αφορούν τα ορφανά έργα.

Όλες οι επιλογές πολιτικής (με την εξαίρεση της επιλογής 1) βασίζονται στην έκδοση οδηγίας που θα απαιτεί από όλα τα κράτη μέλη να θεσπίσουν ειδική νομοθεσία για τα ορφανά έργα εντός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου. Όλες οι επιλογές πολιτικής, με την εξαίρεση της επιλογής 3, βασίζονται στην απαίτηση διενέργειας επιμελούς αναζήτησης πριν από τη διάθεση ενός ορφανού έργου σε διαδικτυακή ψηφιακή βιβλιοθήκη.

Με την κανονιστική εξαίρεση (επιλογή 2) αίρεται η δυσκολία εξασφάλισης άδειας πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά διατηρείται η απαίτηση επιμελούς αναζήτησης. Ωστόσο, η ανωτέρω επιλογή συνεπάγεται μικρότερη ασφάλεια δικαίου, καθώς η επιμελής αναζήτηση δεν πιστοποιείται από τρίτο μέρος.

Η επιλογή 3, το μοντέλο των «διευρυμένων συλλογικών αδειών» συνεπάγεται ότι, όταν μια εταιρεία συλλογικής διαχείρισης επιτρέπει σε μια βιβλιοθήκη να διαθέσει βιβλία σε έναν δικτυακό τόπο, αυτή η άδεια, χάρη σε μια κανονιστική εξαίρεση, θα καλύπτει όλα τα έργα στη συγκεκριμένη κατηγορία, συμπεριλαμβανομένων και των ορφανών έργων (π.χ., βιβλία, ταινίες). Η εταιρεία συλλογικής διαχείρισης θεωρείται ότι εκπροσωπεί τους εν λόγω άγνωστους δημιουργούς, ανεξαρτήτως του αν έχει διενεργήσει επιμελή αναζήτηση για την ταυτοποίηση ή τον εντοπισμό τους. Η απουσία επιμελούς αναζήτησης αποτρέπει την υιοθέτηση μιας προσέγγισης που βασίζεται στην αμοιβαία αναγνώριση έργων ως ορφανών. Επίσης, μια διευρυμένη συλλογική άδεια συνήθως ισχύει μόνο εντός των εδαφικών συνόρων στα οποία ισχύει και το νομικό τεκμήριο.

Η ειδική άδεια για ορφανά έργα (επιλογή 4) παρέχει στις βιβλιοθήκες και σε άλλους δικαιούχους υψηλό επίπεδο ασφάλειας δικαίου έναντι αγωγών αποζημίωσης από επανεμφανιζόμενους δημιουργούς. Η εν λόγω επιλογή προϋποθέτει, αφενός, επιμελή αναζήτηση για τον χαρακτηρισμό ενός έργου ως ορφανού πριν από την παραχώρηση της άδειας και, αφετέρου, ειδικές άδειες για ορφανά έργα.

Η κρατική άδεια που καλύπτει τα ορφανά έργα (επιλογή 5) συνιστά δημόσια πιστοποίηση της επιμελούς αναζήτησης και, συνεπώς, προσφέρει υψηλό επίπεδο ασφάλειας δικαίου στην ψηφιακή βιβλιοθήκη. Όμως, αυτή η ασφάλεια έχει το τίμημά της, διότι συνεπάγεται διοικητικό φόρτο. Αυτός είναι και ο λόγος που παλαιότερες εκδοχές αυτού του συστήματος

είχαν περιορισμένο αντίκτυπο και δεν χρησιμοποιούνται για έργα μεγάλης κλίμακας ψηφιακών βιβλιοθηκών.

Μια προσέγγιση που βασίζεται στην αμοιβαία αναγνώριση έργων ως ορφανών (επιλογή 6) επιτρέπει στις βιβλιοθήκες και σε άλλους δικαιούχους να απολαύουν ασφάλειας δικαίου όσον αφορά το καθεστώς ενός συγκεκριμένου έργου ως ορφανού. Η αμοιβαία αναγνώριση διασφαλίζει ότι τα ορφανά έργα που περιλαμβάνονται σε μια ψηφιακή βιβλιοθήκη θα διατίθενται σε πολίτες σε ολόκληρη την Ευρώπη.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Συνοπτική παρουσίαση της προτεινόμενης δράσης**

Η πρόταση αφορά την επιμελή αναζήτηση που είναι απαραίτητη για να εξακριβωθεί αν ένα συγκεκριμένο έργο είναι ορφανό και, μετά από την εν λόγω εξακρίβωση, να νομιμοποιηθεί η διάθεση του σχετικού έργου στο κοινό μέσω διαδικτύου υπό ορισμένες προϋποθέσεις και για ειδικούς σκοπούς. Η πρόταση διευκρινίζει επίσης την εφαρμογή των διευρυσμένων συλλογικών αδειών σε έργα που είναι δυνάμει ορφανά.

- **Νομική βάση**

Άρθρο 114 της ΣΛΕΕ

- **Αρχή της επικουρικότητας**

Είναι απαραίτητο η νομοθετική πρόταση να λάβει τη μορφή οδηγίας, γιατί οι εθελοντικές προσεγγίσεις, και συγκεκριμένα η σύσταση 2006/585/EK της Επιτροπής, της 24ης Αυγούστου 2006, δεν είχαν το επιθυμητό αποτέλεσμα. Επιπλέον, η συνύπαρξη ασυντόνιστων εθνικών προσεγγίσεων όσον αφορά τα ορφανά έργα σε διαδικτυακές βιβλιοθήκες δυσχεραίνει τη διάθεση των ορφανών έργων από τις βιβλιοθήκες σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ¹⁰.

- **Αρχή της αναλογικότητας**

Επειδή το πρόβλημα του καθεστώτος ορφανού έργου αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για τη δημιουργία ψηφιακών βιβλιοθηκών, ένα συνεκτικό πλαίσιο της ΕΕ για διαδικτυακή πρόσβαση σε ορφανά έργα είναι η λιγότερο παρεμβατική επιλογή για την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος. Όλες οι άλλες προσεγγίσεις θα συνεπάγονταν σημαντικά μεγαλύτερο διοικητικό κόστος και περισσότερες υποδομές παραχώρησης αδειών μόνο για ορφανά έργα.

- **Επιλογή νομικής πράξης**

Προτεινόμενη πράξη: Οδηγία.

Βασικά άρθρα της πρότασης

¹⁰ Σε ορισμένα κράτη μέλη, π.χ. στη Γαλλία, οι προπαρασκευαστικές εργασίες σχετικά με νομοθετική λύση αναγνωρίζουν ρητά ότι απαιτείται η υιοθέτηση ευρωπαϊκής λύσης - Conseil Supérieur de la Propriété Littéraire et Artistique *Commission sur les œuvres orphelines*, σελ. 19.

Το άρθρο 1 ορίζει το πεδίο εφαρμογής και το αντικείμενο της οδηγίας ως διάφορα είδη υλικού που φυλάσσονται σε δημόσιες βιβλιοθήκες, εκπαιδευτικά ιδρύματα, μουσεία και αρχεία, καθώς και σε συλλογές ιδρυμάτων κινηματογραφικής κληρονομιάς και σε αρχεία δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών. Στον τομέα των έντυπων έργων, καλύπτει επίσης εικαστικά έργα, όπως φωτογραφίες και εικόνες τις οποίες περιέχουν τα εν λόγω δημοσιευμένα έργα.

Το άρθρο 2 περιλαμβάνει τον ορισμό του ορφανού έργου. Η απαίτηση επιμελούς αναζήτησης ενσωματώνεται στον ορισμό του ορφανού έργου.

Το άρθρο 3 εξηγεί πώς πρέπει να διεξάγεται η επιμελής αναζήτηση από όσους διαθέτουν άδεια χρήσης ορφανών έργων. Το άρθρο 3 διευκρινίζει ότι η επιμελής αναζήτηση χρειάζεται να διεξαχθεί μόνο στο κράτος μέλος όπου δημοσιεύθηκε αρχικά το έργο.

Το άρθρο 4 καθιερώνει την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, βάσει της οποίας ένα έργο που θεωρείται ορφανό, μετά από επιμελή αναζήτηση που διεξάγεται σύμφωνα με το άρθρο 3, θεωρείται ορφανό σε όλα τα κράτη μέλη.

Το άρθρο 5 αφορά την δυνατότητα διακοπής του καθεστώτος ενός έργου ως ορφανού.

Στο άρθρο 6 απαριθμούνται οι τρόποι με τους οποίους δύναται οι ονομαστικοί δικαιούχοι να χρησιμοποιήσουν ορφανά έργα (να τα διαθέσουν στο κοινό, κατά την έννοια του άρθρου 3 της οδηγίας 2001/29/EK, και να τα αναπαραγάγουν, κατά την έννοια του άρθρου 2 της οδηγίας 2001/29/EK, για τους σκοπούς της επίτευξης της αποστολής δημοσίου συμφέροντός τους).

Στο άρθρο 7 διευκρινίζεται πώς μπορούν τα κράτη μέλη να επιτρέψουν ορισμένες επιπρόσθετες χρήσεις υπό ειδικές προϋποθέσεις.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

5. ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος**

Η προτεινόμενη πράξη αφορά ζήτημα του ΕΟΧ και θα πρέπει να επεκταθεί στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορφανών έργων

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 49, 56 και 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹¹,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Οι βιβλιοθήκες, τα μουσεία, τα αρχεία, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα ιδρύματα κινηματογραφικής κληρονομιάς και οι δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν ξεκινήσει μεγάλης κλίμακας ψηφιοποίηση των συλλογών ή των αρχείων τους, προκειμένου να δημιουργήσουν Ευρωπαϊκές Ψηφιακές Βιβλιοθήκες. Οι βιβλιοθήκες, τα μουσεία, τα αρχεία, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα ιδρύματα κινηματογραφικής κληρονομιάς και οι δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί στα κράτη μέλη συμβάλλουν στη διατήρηση και τη διάδοση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, γεγονός που είναι επίσης σημαντικό για τη δημιουργία Ευρωπαϊκών Ψηφιακών Βιβλιοθηκών, όπως η Europeana. Οι τεχνολογίες μαζικής ψηφιοποίησης έντυπου υλικού, αναζήτησης και ευρετηρίασης ενισχύουν την ερευνητική αξία των συλλογών των βιβλιοθηκών.
- (2) Η ανάγκη προώθησης της ελεύθερης κυκλοφορίας της γνώσης και της καινοτομίας στην εσωτερική αγορά είναι σημαντικό μέρος της Στρατηγικής Ευρώπη 2020, όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Ευρώπη 2020: Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη»¹², η οποία περιλαμβάνει στις

¹¹ ΕΕ C, σ.
¹² COM(2010) 2020.

εμβληματικές πρωτοβουλίες της την ανάπτυξη ενός Ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη.

- (3) Η δημιουργία νομικού πλαισίου για τη διευκόλυνση της ψηφιοποίησης και της διάδοσης έργων των οποίων ο δημιουργός δεν έχει ταυτοποιηθεί, ή ακόμα και αν έχει ταυτοποιηθεί, δεν έχει εντοπιστεί, τα λεγόμενα ορφανά έργα, είναι μια βασική δράση του Ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη, όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη¹³.
- (4) Τα αποκλειστικά δικαιώματα που έχουν οι δημιουργοί για την αναπαραγωγή και τη διάθεση των έργων τους στο κοινό, όπως εναρμονίστηκαν με την οδηγία 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22^{ης} Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας¹⁴, προϋποθέτουν τη συναίνεση του δημιουργού πριν από την ψηφιοποίηση και τη διάθεση ενός έργου στο κοινό.
- (5) Στην περίπτωση των ορφανών έργων, δεν είναι δυνατόν να εξασφαλιστεί η εν λόγω προηγούμενη συναίνεση για την αναπαραγωγή ή τη διάθεση των έργων στο κοινό.
- (6) Οι διαφορετικές προσεγγίσεις που υφίστανται στα κράτη μέλη όσον αφορά την αναγνώριση ενός έργου ως ορφανού θέτει εμπόδια στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, καθώς και στη χρήση και τη διασυνοριακή πρόσβαση στα ορφανά έργα. Οι εν λόγω διαφορετικές προσεγγίσεις συνεπάγονται επίσης περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών και υπηρεσιών που ενσωματώνουν πολιτιστικό περιεχόμενο. Συνεπώς, κρίνεται σκόπιμη η διασφάλιση της αμοιβαίας αναγνώρισης του καθεστώτος ενός έργου ως ορφανού.
- (7) Συγκεκριμένα, είναι απαραίτητο να υιοθετηθεί μια κοινή προσέγγιση για την αναγνώριση έργων ως ορφανών και για τις επιτρεπόμενες χρήσεις ορφανών έργων, προκειμένου να υπάρχει ασφάλεια δικαίου στην εσωτερική αγορά όσον αφορά τη χρήση ορφανών έργων από βιβλιοθήκες, μουσεία, εκπαιδευτικά ιδρύματα, αρχεία, ιδρύματα κινηματογραφικής κληρονομιάς και δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς.
- (8) Στα κινηματογραφικά, ακουστικά και οπτικοακουστικά έργα που υπάρχουν στα αρχεία δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και παράχθηκαν από αυτούς περιλαμβάνονται ορφανά έργα. Λαμβανομένης υπόψη της ειδικής θέσης των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών ως παραγωγών ακουστικού και οπτικοακουστικού υλικού και της ανάγκης να ληφθούν μέτρα για να περιοριστούν τα φαινόμενα ορφανών έργων στο μέλλον, είναι σκόπιμο να καθοριστεί οριακή ημερομηνία σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας όσον αφορά τα έργα που υπάρχουν στα αρχεία ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών.
- (9) Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, τα κινηματογραφικά, ακουστικά και οπτικοακουστικά έργα που υπάρχουν στα αρχεία δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών

¹³ COM(2010) 245.

¹⁴ EE L 167 της 22.6.01, σ. 10.

οργανισμών θα πρέπει να θεωρείται ότι περιλαμβάνουν έργα που ανατέθηκαν από τους εν λόγω οργανισμούς για αποκλειστικά δική τους εκμετάλλευση.

- (10) Η δημιουργία μεγάλων διαδικτυακών βιβλιοθηκών παρέχει τη δυνατότητα χρήσης εργαλείων ηλεκτρονικής αναζήτησης και εύρεσης, τα οποία ανοίγουν νέες πηγές γνώσης στους ερευνητές και τους πανεπιστημιακούς, οι οποίοι θα υποχρεούνταν διαφορετικά να καταφεύγουν σε πιο παραδοσιακές και αναλογικές μεθόδους αναζήτησης.
- (11) Για λόγους διεθνούς αβρότητας, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται αποκλειστικά σε έργα που δημοσιεύθηκαν ή αναμεταδόθηκαν για πρώτη φορά σε κράτος μέλος.
- (12) Προτού να δύναται ένα έργο να θεωρηθεί ορφανό, θα πρέπει να διεξάγεται καλόπιστη και εύλογη επιμελής αναζήτηση του δημιουργού. Θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να προβλέπουν ότι η εν λόγω επιμελής αναζήτηση μπορεί να διενεργείται από τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή από άλλους οργανισμούς.
- (13) Κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθεί εναρμονισμένη προσέγγιση σχετικά με την εν λόγω επιμελή αναζήτηση, προκειμένου να διασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στην Ένωση. Μια επιμελής αναζήτηση θα πρέπει να περιλαμβάνει την αναζήτηση σε ανοιχτές στο κοινό βάσεις δεδομένων που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση ενός έργου από πλευράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Εξάλλου, προκειμένου να αποφεύγεται επανάληψη της δαπανηρής ψηφιοποίησης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η χρήση των ορφανών έργων από τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία καταγράφεται σε βάση δεδομένων ανοιχτή στο κοινό. Στο μέτρο του δυνατού, οι ανοιχτές στο κοινό βάσεις δεδομένων με τα αποτελέσματα αναζήτησης και τη χρήση των ορφανών έργων θα πρέπει να είναι σχεδιασμένες και κατασκευασμένες κατά τρόπο που να επιτρέπει την αλληλοσύνδεσή τους σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και την πρόσβαση σε αυτές μέσω ενιαίας πύλης.
- (14) Τα ορφανά έργα ενδέχεται να έχουν πολλούς δημιουργούς ή να περιλαμβάνουν άλλα έργα ή προστατευόμενο αντικείμενο. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τα δικαιώματα γνωστών ή ταυτοποιημένων δημιουργών.
- (15) Προκειμένου να αποφευχθεί ο διπλασιασμός των προσπαθειών αναζήτησης, επιμελής αναζήτηση θα πρέπει να διεξάγεται μόνο στο κράτος μέλος όπου δημοσιεύθηκε ή αναμεταδόθηκε για πρώτη φορά το έργο. Για να μπορούν τα άλλα κράτη μέλη να εξακριβώσουν αν ένα έργο έχει αναγνωρισθεί ως ορφανό σε άλλο κράτος μέλος, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα αποτελέσματα των επιμελών αναζητήσεων που διεξάγονται εντός των συνόρων τους καταγράφονται σε μια βάση δεδομένων ανοιχτή στο κοινό.
- (16) Είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι οι δημιουργοί έχουν δικαίωμα να διακόψουν το καθεστώς των έργων τους ως ορφανών σε περίπτωση που εμφανιστούν για να αξιώσουν την κυριότητα των έργων τους.
- (17) Με στόχο την προαγωγή της γνώσης και του πολιτισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιτρέπουν στις βιβλιοθήκες, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τα μουσεία που είναι ανοιχτά στο κοινό, καθώς και σε αρχεία, ιδρύματα κινηματογραφικής κληρονομιάς

και δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς να διαθέτουν στο κοινό και να αναπαράγουν ορφανά έργα, εφόσον η εν λόγω χρήση συμβάλλει στην εκπλήρωση της αποστολής που εκτελούν για το δημόσιο συμφέρον, και συγκεκριμένα στη συντήρηση, την αποκατάσταση και την παροχή πολιτιστικής και εκπαιδευτικής πρόσβασης σε έργα που περιλαμβάνονται στις συλλογές τους. Ως ιδρύματα κινηματογραφικής κληρονομιάς, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να νοούνται και οι οργανισμοί που έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη για τη συλλογή, την καταγραφή, τη συντήρηση και την αποκατάσταση ταινιών που αποτελούν μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς τους.

- (18) Οι συμβατικές ρυθμίσεις δύνανται να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο στη διευκόλυνση της ψηφιοποίησης της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, με την έννοια ότι οι βιβλιοθήκες, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα μουσεία ή τα αρχεία και τα ιδρύματα κινηματογραφικής κληρονομιάς θα δύνανται, προκειμένου να προβούν στις επιτρεπόμενες χρήσεις βάσει της παρούσας οδηγίας, να συνάπτουν συμφωνίες με εμπορικούς εταίρους για την ψηφιοποίηση και τη διάθεση ορφανών έργων στο κοινό. Οι συμφωνίες αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν οικονομική συνεισφορά από τους εν λόγω εταίρους.
- (19) Προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση των πολιτών της Ένωσης στην πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης, είναι επίσης αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι τα ορφανά έργα που έχουν γίνει ψηφιακά και διατίθενται στο κοινό σε κάποιο κράτος μέλος διατίθενται επίσης και σε άλλα κράτη μέλη. Οι δημόσιες βιβλιοθήκες, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα μουσεία, τα αρχεία, τα ιδρύματα κινηματογραφικής κληρονομιάς και οι δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί που χρησιμοποιούν ένα ορφανό έργο προκειμένου να επιτύχουν τις αποστολές τους δημοσίου συμφέροντος θα πρέπει να είναι σε θέση να καθιστούν το ορφανό έργο διαθέσιμο στο κοινό σε άλλα κράτη μέλη.
- (20) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τις υφιστάμενες ρυθμίσεις στα κράτη μέλη όσον αφορά τη διαχείριση δικαιωμάτων, όπως οι διευρυμένες συλλογικές άδειες.
- (21) Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να μπορούν να επιτρέπουν τη χρήση ορφανών έργων για σκοπούς που υπερβαίνουν τις αποστολές δημοσίου συμφέροντος των οργανισμών που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία. Στις περιπτώσεις αυτές, θα πρέπει να προστατεύονται τα δικαιώματα και τα νόμιμα συμφέροντα των κατόχων δικαιωμάτων.
- (22) Όταν ένα κράτος μέλος παρέχει την άδεια, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία, για τη χρήση ορφανών έργων από δημόσιες βιβλιοθήκες, εκπαιδευτικά ιδρύματα, μουσεία, αρχεία, ιδρύματα κινηματογραφικής κληρονομιάς ή δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς για σκοπούς πέραν της αποστολής τους δημοσίου συμφέροντος, θα πρέπει να αμείβονται οι κάτοχοι δικαιωμάτων που εμφανίζονται για να διεκδικήσουν τα έργα τους. Για την εν λόγω αμοιβή θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το είδος του έργου και η σχετική χρήση. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι τα έσοδα που εισπράττονται από την εν λόγω χρήση ορφανών έργων για σκοπούς αμοιβής, αλλά δεν έχουν απαιτηθεί μετά τη λήξη της προθεσμίας που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, θα πρέπει να συμβάλλουν στη χρηματοδότηση πηγών πληροφόρησης για τα δικαιώματα, πράγμα το οποίο θα διευκολύνει την επιμελή αναζήτηση, με φθηνά και αυτόματα μέσα, όσον αφορά κατηγορίες έργων που εμπίπτουν πράγματι ή ενδεχομένως στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

- (23) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης, ήτοι η ασφάλεια δικαίου όσον αφορά τη χρήση των ορφανών έργων, είναι αδύνατον να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύνανται, συνεπώς, λόγω της ομοιομορφίας των κανόνων που διέπουν τη χρήση των ορφανών έργων, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, η οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία αφορά ορισμένες χρήσεις ορφανών έργων από δημόσιες βιβλιοθήκες, εκπαιδευτικά ιδρύματα ή μουσεία, καθώς και από αρχεία, ιδρύματα κινηματογραφικής κληρονομιάς και δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς.
2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται για έργα που δημοσιεύθηκαν ή αναμεταδόθηκαν για πρώτη φορά σε κράτος μέλος και τα οποία είναι:
 - (1) Έργα που δημοσιεύθηκαν με τη μορφή βιβλίων, επιστημονικών περιοδικών, εφημερίδων, περιοδικών ή άλλων γραπτών κειμένων, και τα οποία περιλαμβάνονται στις συλλογές δημόσιων βιβλιοθηκών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, μουσείων ή αρχείων, ή
 - (2) Κινηματογραφικά ή οπτικοακουστικά έργα που περιλαμβάνονται στις συλλογές ιδρυμάτων κινηματογραφικής κληρονομιάς, ή
 - (3) Κινηματογραφικά, ακουστικά ή οπτικοακουστικά έργα που παράχθηκαν από δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2002 και περιλαμβάνονται στα αρχεία τους.

Άρθρο 2

Ορφανά έργα

1. Ένα έργο θεωρείται ορφανό εάν ο κάτοχος των δικαιωμάτων του έργου δεν ταυτοποιηθεί ή, ακόμα και αν έχει ταυτοποιηθεί, δεν εντοπιστεί μετά από τη διενέργεια επιμελούς αναζήτησης του κατόχου των δικαιωμάτων σύμφωνα με το άρθρο 3.
2. Σε περίπτωση που ένα έργο έχει περισσότερους από έναν κατόχους δικαιωμάτων, και ένας από αυτούς έχει ταυτοποιηθεί και εντοπιστεί, το έργο δεν θεωρείται ορφανό.

Άρθρο 3 *Επιμελής αναζήτηση*

1. Προκειμένου να εξακριβωθεί αν ένα έργο είναι ορφανό, οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 διασφαλίζουν τη διενέργεια επιμελούς αναζήτησης για κάθε έργο, καταφεύγοντας στις κατάλληλες πηγές για την κατηγορία των σχετικών έργων.
2. Οι πηγές που είναι κατάλληλες για κάθε κατηγορία έργων καθορίζονται από κάθε κράτος μέλος, κατόπιν διαβούλευσης με τους κατόχους δικαιωμάτων και τους χρήστες, και περιλαμβάνουν τις πηγές που αναφέρονται στο παράρτημα.
3. Η διενέργεια επιμελούς αναζήτησης απαιτείται να διεξάγεται μόνο στο κράτος μέλος της πρώτης δημοσίευσης ή αναμετάδοσης.
4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα αποτελέσματα των επιμελών αναζητήσεων που διεξάγονται εντός των συνόρων τους καταγράφονται σε βάση δεδομένων ανοιχτή για το κοινό.

Άρθρο 4 *Αμοιβαία αναγνώριση του καθεστώτος των ορφανών έργων*

Ένα έργο που θεωρείται ορφανό δυνάμει του άρθρου 2 σε ένα κράτος μέλος θεωρείται ορφανό έργο σε όλα τα κράτη μέλη.

Άρθρο 5 *Λήξη του καθεστώτος των ορφανών έργων*

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο κάτοχος των δικαιωμάτων ενός έργου που θεωρείται ορφανό έχει, ανά πάσα στιγμή, τη δυνατότητα να θέσει τέλος στο καθεστώς του έργου ως ορφανού.

Άρθρο 6 *Επιτρεπόμενες χρήσεις ορφανών έργων*

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ένα ορφανό έργο με τους κατωτέρω τρόπους:
 - α) θέτοντας το ορφανό έργο στη διάθεση του κοινού, κατά την έννοια του άρθρου 3 της οδηγίας 2001/29/EK·
 - β) μέσω αναπαραγωγής, κατά την έννοια του άρθρου 2 της οδηγίας 2001/29/EK, για σκοπούς ψηφιοποίησης, διάθεσης στο κοινό, ευρετηρίασης, καταλογογράφησης, συντήρησης ή αποκατάστασης.
2. Ωστόσο, εκτός εάν προβλέπεται άλλως στο άρθρο 7, οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ορφανά έργα για να επιτύχουν στόχους που δεν εμπίπτουν στις αποστολές τους δημοσίου συμφέροντος,

και συγκεκριμένα στη συντήρηση, την αποκατάσταση και την παροχή πολιτιστικής και εκπαιδευτικής πρόσβασης στα έργα που περιλαμβάνονται στις συλλογές τους.

3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται υπό την επιφύλαξη της ελευθερίας των εν λόγω οργανισμών να συνάπτουν συμβάσεις κατά την εκτέλεση των αποστολών τους δημοσίου συμφέροντος.
4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, όταν χρησιμοποιούν ορφανά έργα σύμφωνα με την παράγραφο 1, τηρούν αρχεία της επιμελούς αναζήτησης που διεξήγαγαν και αρχεία χρήσης ανοιχτά στο κοινό.

Άρθρο 7

Εγκεκριμένες χρήσεις ορφανών έργων

1. Τα κράτη μέλη δύνανται να παρέχουν άδεια στους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 να χρησιμοποιούν ένα ορφανό έργο για άλλους σκοπούς εκτός από εκείνους που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, υπό την προϋπόθεση ότι:
 - (1) οι οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 τηρούν αρχεία της επιμελούς αναζήτησης που διεξήγαγαν·
 - (2) οι οργανισμοί τηρούν αρχεία ανοιχτά στο κοινό σχετικά με τη χρήση των ορφανών έργων από τον οργανισμό·
 - (3) στην περίπτωση ορφανού έργου όπου ο κάτοχος δικαιωμάτων έχει ταυτοποιηθεί, αλλά δεν έχει εντοπιστεί, το όνομα του κατόχου δικαιωμάτων αναφέρεται σε κάθε χρήση του έργου·
 - (4) οι κάτοχοι δικαιωμάτων που θέτουν τέλος στο καθεστώς του έργου ως ορφανού, κατά την έννοια του άρθρου 5, αμείβονται για τη χρήση του έργου που έχει γίνει από τους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1.
 - (5) οι κάτοχοι δικαιωμάτων δύνανται να αξιώσουν την αμοιβή τους βάσει του σημείου 4 εντός προθεσμίας που ορίζεται από τα κράτη μέλη και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των πέντε ετών από την ημερομηνία της πράξης που γέννησε την αξίωση.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν τα μέσα για την παροχή άδειας χρήσης κατά την έννοια της παραγράφου 1, και παραμένουν ελεύθερα να αποφασίσουν για τη χρήση οιασδήποτε εσόδων δεν έχουν απαιτηθεί μετά τη λήξη της προθεσμίας που ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 σημείο 5.

Άρθρο 8

Συνέχιση της εφαρμογής άλλων νομικών διατάξεων

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις διατάξεις που αφορούν ειδικότερα τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, τα σήματα, τα σχέδια και υποδείγματα, τα υποδείγματα χρησιμότητας, τις

τοπογραφίες προϊόντων ημιαγωγών, τα τυπογραφικά στοιχεία, την πρόσβαση υπό όρους, την πρόσβαση σε καλωδιακές ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες, την προστασία των εθνικών θησαυρών, τις προϋποθέσεις νόμιμης κατάθεσης, το δίκαιο των συμπράξεων και του αθέμιτου ανταγωνισμού, το εμπορικό απόρρητο, την ασφάλεια, την εμπιστευτικότητα, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και το σεβασμό της προσωπικής ζωής, την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και το ενοχικό δίκαιο.

Άρθρο 9 *Χρονική εφαρμογή*

1. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται σε όλα τα έργα που αναφέρονται στο άρθρο 1, τα οποία στις *[ημερομηνία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο]*, προστατεύονται από τη νομοθεσία των κρατών μελών στον τομέα των πνευματικών δικαιωμάτων.
2. Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν θίγει τις πράξεις που έχουν συναφθεί και τα δικαιώματα που έχουν αποκτηθεί πριν από τις *[ημερομηνία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο]*.

Άρθρο 10 *Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο*

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο την [...]. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων καθώς και τον πίνακα αντιστοιχίας μεταξύ αυτών των διατάξεων και της παρούσας οδηγίας.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.
2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 11 *Ρήτρα επανεξέτασης*

Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς την εξέλιξη των πηγών πληροφόρησης για τα δικαιώματα και, ένα έτος το αργότερο από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και στη συνέχεια ετησίως, υποβάλλει έκθεση σχετικά με την ενδεχόμενη επέκταση του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας σε έργα ή άλλο προστατευόμενο υλικό που δεν συμπεριλαμβάνονται επί του παρόντος στο πεδίο εφαρμογής, και ιδίως φωνογραφήματα και μοναδικές φωτογραφίες και άλλες εικόνες.

Έως τις *[ημερομηνία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο]*, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή,

έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, υπό το φως της εξέλιξης των ψηφιακών βιβλιοθηκών.

Όταν είναι αναγκαίο, ιδίως προκειμένου να διασφαλιστεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, η Επιτροπή υποβάλλει προτάσεις τροποποίησης της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 12
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την επομένη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 13

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι πηγές που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 είναι οι εξής:

- (1) Για δημοσιευμένα βιβλία:
 - α) Η βιβλιοθήκη κατάθεσης πνευματικών δικαιωμάτων·
 - β) Οι υπάρχουσες βάσεις δεδομένων και τα μητρώα, συμπεριλαμβανομένων του ARROW (Προσβάσιμα μητρώα πληροφοριών για δικαιώματα και ορφανά έργα) και του WATCH (Συγγραφείς, Καλλιτέχνες και Κάτοχοι των πνευματικών δικαιωμάτων τους) και του ISBN (Διεθνής Μοναδικός Αριθμός Βιβλίου)·
 - γ) Οι βάσεις δεδομένων των σχετικών συλλογικών εταιρειών διαχείρισης, και ιδίως των οργανισμών δικαιωμάτων αναπαραγωγής.
- (2) Για επιστημονικά περιοδικά και περιοδικές εκδόσεις:
 - α) Ο ISSN (Διεθνής Μοναδικός Αριθμός Σειρών) για τις περιοδικές εκδόσεις·
 - β) Ευρετήρια και κατάλογοι βιβλιοθηκών και συλλογών.
- (3) Για εφημερίδες και περιοδικά:
 - α) Ο σύνδεσμος εκδοτών στην αντίστοιχη χώρα και οι ενώσεις συγγραφέων και δημοσιογράφων·
 - β) Η βιβλιοθήκη κατάθεσης πνευματικών δικαιωμάτων·
 - γ) Οι βάσεις δεδομένων των σχετικών εταιρειών συλλογικής διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών δικαιωμάτων αναπαραγωγής.
- (4) Για εικαστικά έργα, συμπεριλαμβανομένων καλών τεχνών, φωτογραφίας, εικονογράφησης, σχεδίου, αρχιτεκτονικής, προσχεδίων των ανωτέρω έργων και άλλων που περιλαμβάνονται σε βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, εφημερίδες και περιοδικά:
 - α) Οι πηγές που αναφέρονται στα σημεία 1, 2 και 3·
 - β) Οι βάσεις δεδομένων των σχετικών εταιρειών συλλογικής διαχείρισης που αφορούν συγκεκριμένα τις εικαστικές τέχνες, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών δικαιωμάτων αναπαραγωγής·
 - γ) Οι βάσεις δεδομένων φωτογραφικών πρακτορείων, ανάλογα με την περίπτωση.
- (5) Για οπτικοακουστικά έργα που περιλαμβάνονται στις συλλογές ιδρυμάτων κινηματογραφικής κληρονομιάς και δημοσίων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών:
 - α) Η βιβλιοθήκη κατάθεσης πνευματικών δικαιωμάτων·

- β) Οι βάσεις δεδομένων ιδρυμάτων κινηματογραφικής κληρονομιάς και εθνικών βιβλιοθηκών.
- γ) Οι βάσεις δεδομένων με συναφή πρότυπα και αναγνωριστικούς κωδικούς, όπως είναι η ISAN για το οπτικοακουστικό υλικό.
- δ) Οι βάσεις δεδομένων των σχετικών εταιρειών συλλογικής διαχείρισης που αφορούν συγκεκριμένα συγγραφείς, καλλιτέχνες, παραγωγούς φωνογραφημάτων και παραγωγούς οπτικοακουστικού υλικού.